

SODBA KRISTAN ZOPER REPUBLIKO SLOVENIJO

SVET EVROPE

EVROPSKO SODIŠČE ZA ČLOVEKOVE PRAVICE

TRETJA SEKCIJA

(Pritožba št. 77778/01)

SODBA

V STRASBOURGU

13. julija 2006

Sodba bo postala dokončna v skladu z določbami 2. odstavka 44. člena Konvencije. Lahko je predmet tehničnih popravkov.

V zadevi Kristan proti Republiki Sloveniji
je Evropsko sodišče za človekove pravice (tretji oddelek) na seji senata v sestavi:
g. J. Hedigan, predsednik,
g. B.M. Zupančič,
g. L. Caflisch,
g. V. Zagrebelsky,
g. E. Myjer,
g. David Thór Björgvinsson,
ga. I. Ziemele, sodniki,
in g. V. Berger, sodni tajnik oddelka,
po obravnavi na nejavni seji dne 22. junija 2006
izreklo naslednjo sodbo, ki je bila sprejeta istega dne:

POSTOPEK

1. Zadeva je bila sprožena s pritožbo (št. 77778/01), ki jo je na podlagi 34. člena Konvencije za varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin («Konvencija») dne 27. novembra 2001 proti Republiki Sloveniji vložil njen državljan, g. Alojz Kristan («pritožnik»).
2. Pritožnika so zastopali odvetniki pisarne Verstovšek. Slovensko vlado («vlada») je zastopal njen predstavnik g. L. Bembič, generalni državni pravobranilec.
3. Pritožnik je na podlagi 1. odstavka 6. člena Konvencije zatrjeval, da je trajanje postopkov pred domačimi sodišči, v katerih je bil udeležen kot stranka, predolgo. Vsebina njegove pritožbe se je nanašala tudi na pomanjkanje učinkovitega notranjega pravnega sredstva v zvezi s predolгим trajanjem sodnega postopka (13. člen Konvencije).
4. Sodišče je dne 16. septembra 2003 odločilo, da o pritožbi glede trajanja

postopka in s tem povezanim pomanjkanjem pravnega sredstva obvesti vlado. Na podlagi 3. odstavka 29. člena je odločilo, da bo hkrati odločalo o sprejemljivosti in vsebini zadeve.

DEJSTVA

5. Pritožnik je rojen leta 1959 in prebiva v Svetem Štefanu.
6. Dejstva v zadevi, kot sta jih navedli stranki, je mogoče povzeti v naslednjih točkah.
7. Dne 30. julija 1997 se je pritožnik, uslužbenec podjetja D., poškodoval v delovni nezgodi.
8. Dne 6. septembra 1997 je pritožnik prek svojih odvetnikov pred Okrožnim sodiščem v Ljubljani zoper zavarovalnico sprožil spor za nadomestilo škode v višini 3.126.323 tolarjev (SIT).
9. Dne 24. aprila in 3. julija 1998 ter 11. marca 1999 je pritožnik sodišču predlagal, naj opravi narok.
10. Dne 12. aprila in 31. maja 1999 je sodišče opravilo naroka.
11. Dne 13. julija 1999 je bil imenovan izvedenec medicinske stroke.
12. Dne 20. decembra 1999 je sodišče opravilo narok.
13. Na pritožnikov predlog je bil dne 20. januarja 2000 imenovan drug izvedenec medicinske stroke.
14. Dne 1. junija 2000 je pritožnik zvišal znesek zahtevanega nadomestila za škodo.
15. Dne 4. septembra 2000 je sodišče opravilo narok.
16. Dne 13. septembra 2000 je bila imenovana medicinska komisija.
17. Dne 24. maja 2001 je sodišče opravilo narok.
18. Dne 8. junija 2001 je okrožno sodišče izdalo sodbo, v kateri je deloma ugodilo pritožniku.
19. Dne 6. novembra 2001 je pritožnik vložil pritožbo pred Višjim sodiščem v Celju. Pritožbo je vložila tudi tožena stranka.
20. Dne 16. januarja 2003 je višje sodišče delno ugodilo pritožbama obeh strank. Spremenilo je del sodbe in jo v ostalem vrnilo v obravnavo sodišču prve stopnje.
21. Dne 20. marca 2003 je pritožnik pred Vrhovnim sodiščem vložil predlog za revizijo.
22. Okrožno sodišče je razpisalo narok za 17. april 2003, vendar je bil ta preložen.
23. Dne 10. junija 2004 je Vrhovno sodišče zavrnilo predlog za revizijo. Odločitev je bila pritožniku vročena dne 25. avgusta 2004.
24. Postopek pred sodiščem prve stopnje še traja.

PRAVO

I. ZATRJEVANA KRŠITEV 1. ODSTAVKA 6. ČLENA KONVENCIJE

25. Pritožnik se je pritožil zaradi predolgega trajanja postopka. Skliceval se je na 1. odstavek 6. člena Konvencije, ki določa:

»Vsakdo ima pravico, da o njegovih civilnih pravicah in obveznostih (...) v razumnem roku odloča (...) sodišče.«

26. Vsebina njegove pritožbe se je nanašala tudi na neučinkovitost pravnih sredstev, ki so v Sloveniji na voljo v zvezi s predolgim trajanjem sodnih postopkov. Člen 13 Konvencije se glasi:

« Vsakdo, čigar pravice in svoboščine, zajamčene s to Konvencijo, so kršene, ima pravico do učinkovitih pravnih sredstev pred domačimi oblastmi, in to tudi če je kršitev storila uradna oseba pri opravljanju uradne dolžnosti. »

A. Sprejemljivost

27. Vlada se je sklicevala na neizčrpanje domačih pravnih sredstev.

28. Pritožnik je temu ugovarjal z navedbo, da pravna sredstva, ki jih je imel na voljo, niso bila učinkovita.

29. Sodišče ugotavlja, da je ta pritožba podobna zadevama Belinger in Lukenda (Belinger proti Sloveniji (odl.), št. 42320/98, z dne 2. oktobra 2001, in Lukenda proti Sloveniji, št. 23032/02, z dne 6. oktobra 2005). V teh zadevah je Sodišče zavrnilo vladin ugovor neizčrpanja domačih pravnih sredstev, saj je ocenilo, da sredstva, ki so jih imeli pritožniki na voljo, niso bila učinkovita. Sodišče ponovno poudarja, da je v sodbi v zadevi Lukenda proti Sloveniji ugotovilo, da predstavlja kršitev pravice do sojenja v razumnem roku sistemski problem, ki izhaja iz neustrezne zakonodaje ter pomanjkljive učinkovitosti v delovanju sodnega sistema.

30. V tej zadevi Sodišče meni, da vlada ni predložila nobenega prepričljivega dokaza, na podlagi katerega bi bilo mogoče razlikovati med obravnavano in predhodnimi zadevami in tako odstopiti od ustaljene sodne prakse.

31. Zato Sodišče ugotavlja, da pritožba ni očitno neutemeljena v smislu 3. odstavka 35. člena Konvencije. Poleg tega je ni mogoče razglasiti za nesprejemljivo na nobeni drugi podlagi. Pritožba se torej sprejme v obravnavo.

B. Vsebina

1. Prvi odstavek 6. člena Konvencije

32. Doba, ki jo je treba upoštevati, je pričela teči 5. septembra 1997, na dan, ko je pritožnik sprožil postopek pred Okrožnim sodiščem v Ljubljani, in še vedno teče. Postopek na treh sodnih instancah tako traja dlje kot osem let in osem mesecev.

33. Sodišče ponovno poudarja, da je treba razumnost trajanja postopka presojati glede na okoliščine zadeve in ob upoštevanju naslednjih meril: zapletenosti zadeve, ravnanja pritožnika in pristojnih organov ter pomena, ki ga ima zadeva za pritožnika (glej, med drugim, sodbo v zadevi Frydlender proti Franciji, [VS], št. 30979/96, odstavek 43, ESČP 2000-VII).

34. Po obravnavi celote predloženega gradiva in ob upoštevanju svoje sodne prakse s tega področja Sodišče ocenjuje, da je trajanje sodnih postopkov, zlasti pred sodiščem prve stopnje, v obravnavani zadevi predolgo in ne izpolnjuje zahteve po «razumnem roku».

Glede na navedeno je prišlo do kršitve 1. odstavka 6. člena Konvencije.

2. 13. člen Konvencije

35. Sodišče ponovno poudarja, da 13. člen zagotavlja učinkovita pravna sredstva pred domačimi oblastmi, s katerimi je mogoče uveljavljati kršitve zahteve po sojenju v razumnem roku iz 1. odstavka 6. člena (glej sodbo v zadevi Kudła proti Poljski [VS], št. 30210/96, odstavek 156, ESČP 2000-XI). Sodišče poudarja, da je že v predhodnih zadevah (glej zgoraj navedeno sodbo v zadevi Lukenda) zavrnilo vladine ugovore in navedbe, tudi v tej zadevi pa ni našlo razlogov, ki bi vodili k drugačnim zaključkom.

36. Zato Sodišče ocenjuje, da je v tej zadevi prišlo do kršitve 13. člena, saj pritožniku v domačem pravnem redu ni bilo na voljo nobeno pravno sredstvo, s pomočjo katerega bi lahko uveljavljal kršitve pravice, da se o njegovi zadevi odloči v razumnem roku v smislu 1. odstavka 6. člena.

II. UPORABA 41. ČLENA KONVENCIJE

37. Člen 41 Konvencije se glasi:

«Če Sodišče ugotovi, da je prišlo do kršitve Konvencije ali njenih protokolov, in če notranje pravo visoke pogodbenice dovoljuje le delno zadoščenje, Sodišče oškodovani stranki, če je potrebno, nakloni pravično zadoščenje.»

A. Škoda

38. Pritožnik je zahteval 10.000 evrov (EUR) iz naslova nepremoženjske škode.

39. Vlada je njegovemu zahtevku oporekala.

40. Sodišče ocenjuje, da je pritožnik zagotovo utrpel določeno nepremoženjsko škodo. V skladu z načelom pravičnosti se mu zato iz tega naslova prisodi 3.200 EUR.

B. Stroški

41. Pritožnik je prav tako zahteval 1.181 EUR za stroške, ki jih je imel v postopku pred Sodiščem.

42. Vlada je menila, da je njegov zahtev pretiran.

43. V skladu s sodno prakso Sodišča je pritožnik upravičen do povračila stroškov le v obsegu, v kakršnem je dokazano, da so dejansko nastali, bili nujni ter njihova višina razumna. Sodišče tudi poudarja, da so pritožnikovi odvetniki, ki so zastopali tudi g. Lukendo v zgoraj navedeni zadevi Lukenda, predložili približno 400

pritožb, ki so, razen kar zadeva dejansko stanje, po vsebini enake kot obravnavana zadeva. Sodišče zato ob upoštevanju predloženih podatkov in zgoraj navedenih meril v obravnavani zadevi ocenjuje, da je za postopek pred Sodiščem v obravnavani zadevi pritožniku razumno prisoditi znesek 1.000 EUR.

C. Zamudne obresti

44. Sodišče ocenjuje, da je primerno, da zamudne obresti temeljijo na mejni posojilni obrestni meri Evropske centralne banke, povišani za tri odstotne točke.

IZ TEH RAZLOGOV SODIŠČE SOGLASNO

1. ugotavlja, da je pritožba sprejemljiva,
2. razsoja, da je prišlo do kršitve 1. odstavka 6. člena Konvencije,
3. razsoja, da je prišlo do kršitve 13. člena Konvencije,
4. razsoja
 - a) da mora tožena država pritožniku v treh mesecih od dne, ko postane ta sodba dokončna, v skladu z 2. odstavkom 44. člena Konvencije plačati 3.200 EUR (tritisoč dvesto evrov) za nepremoženjsko škodo in 1.000 EUR (tisoč evrov) za stroške, poleg tega pa tudi vsoto, ki bi jo bilo treba morebiti poravnati iz naslova davkov,
 - b) da se od izteka treh mesecev pa do poplačila na navedene zneske obračunava linearna obrestna mera po stopnji, enaki veljavni mejni obrestni meri Evropske centralne banke za to obdobje, čemur se prištejejo tri odstotne točke.
5. zavrača preostale zahteve iz naslova pravičnega zadoščenja.

Sodba se izda v francoskem jeziku, pisna obvestila na podlagi 2. in 3. odstavka 77. člena Poslovnika se pošljejo dne 13. julija 2006.

Vincent Berger John Hedigan

Sodni tajnik Predsednik